

**Вищий навчальний приватний заклад
«Дніпровський гуманітарний університет»**

**Комунальний заклад культури «Дніпропетровський національний
історичний музей імені Д. І. Яворницького»
Дніпропетровської обласної ради**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА. ІСТОРІЯ. КУЛЬТУРА»**

23 травня 2024 року

**Дніпро
2024**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального
приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 10 від 20 червня 2024 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова. Історія. Культура» (23 травня 2024 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2024. 157 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь працівники музеїв, культури, професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика тез охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали науково-практичної конференції можуть бути використані у практиці фахівців різних видів гуманітарної діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

© Вищий навчальний приватний
заклад «Дніпровський
гуманітарний університет», 2024
© Автори, 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лежнёва Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Дудник Олена Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Холод Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Хмель-Дунай Галина Миколаївна – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Негодченко Ольга Петрівна – старший викладач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Мірошник Андрій Дмитрович – провідний фахівець відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
-----------------	---

МОВА

Андрішко Олег. Вторинна номінація власних назв у «словничках-жартівничках»	7
Бабич Семен. Creation of Native American literary criticism in the 21 st century	10
Варакута Марина. Психологія атракції: роль мови та культурного контексту в міжособистісних стосунках	13
Гуньо Дар'я. Потенціал штучного інтелекту щодо перекладання в розвитку та навчанні	17
Зав'ялов Дмитро. Відображення у поведінці людини психолінгвістичних процесів	19
Квітинська Ліана. Культура мови і кіматика – обґрунтування необхідності культури мовлення на базі фізичних процесів.....	22
Крашеніннікова Тетяна. Комунікація та її види.....	25
Лісунова Марія. “Self”–“Other” in Formation of Modern American Literary Cannon.....	28
Лісунова Марія. Актуальні питання використання штучного інтелекту в політиці та бізнесі.....	31
Михайличенко Елліна. Вплив штучного інтелекту на безпеку інформаційних технологій та виявлення загроз	35
Моргунова Аліна. «Голос Безмовності» О. П. Блаватської як приклад унікального перекладу духовно-релігійних текстів	38
Нацюк Мар'яна. The role of multilingualism in all tools.....	42
Нежива Ольга. Специфіка термінології в англійській мові у контексті готельно-ресторанної сфери	43
Ольховий Олег. Розвиток робочої пам'яті у процесі вивчення іноземної мови.....	45
Родіна Юлія. Глобалізація і питання мови – культурно-психологічні аспекти.....	48
Руколянська Наталія. Лексика кримінально-процесуальної субмови: категоріальний аспект	50
Самойленко Катерина. Формування національної ідентичності засобами мови.....	54
Сергієнко Наталія. Мовна грамотність як ознака професіоналізму майбутнього юриста.....	57
Сугерей Данило. Машинний переклад як кризисне рішення	60
Тихий Владислав. Важливість мовної компетентності у судочинстві.....	65
Холод Ірина. Психолінгвістичні аспекти вивчення англійської мови	67

ІСТОРІЯ

Волошко Олексій. Исторична детермінованість Злуки 22 січня 1919 р.	72
Дудко Владислав. Римські допоміжні війська часів правління Марка Ульпія Траяна (98-117 рр. н.е.)	75
Дудник Олена. Життєвий рівень населення України в умовах економічної кризи 1991-1993 рр.	80
Леощенко Дмитро. Російсько-український конфлікт у контексті цивілізаційного протистояння	84
Лимар Андрій. Політичні репресії в СРСР як засіб боротьби з українською ідентичністю.....	88
Соловійов Віталій. Перебування Другої сербської добровольчої дивізії на території Катеринославщини в період I Світової війни	93
Сосновський Сергій. Військова організація та озброєння чорних клобуків	98
Сухомлин Олександр. Міський вимір трагедії голодомору: стереотипи і факти	102
Фоменко Світлана. Нові надходження філателії ДНІМ 2022-2023 рр., присвячені повномасштабній російсько-українській війні	106

КУЛЬТУРА

Алексєєв Артур. Прогреси у сфері робототехніки та їх інтеграція зі штучним інтелектом для автоматизації	109
Бакум Дар'я. Сім'я Крушельницьких	111
Галімова Анастасія. Народність як головний індикатор української православної церкви.....	115
Захарченко Марія. Вкрадені митці. Іван Айвазовський.....	121
Киян Анна. Психологічні особливості підліткового віку, особливості використання гумору підлітками	124
Корсунська Вікторія. Теорії комунікації: короткий огляд.....	128
Негодченко Ольга. Василь Стус – символ боротьби за свободу та права людини.....	133
Садикіна Ксенія. Шляхи розвитку професіоналізму майбутніх учителів в умовах нової української школи	139
Самарець Вадим. Postmodern and Metamodern Irony as a Literary Tool in Native American Literature.....	143
Соловійова Вікторія. Вкрадені імена Росією. Ілля Рєпін.....	146
Степанченко Вадим. Туризм і сьогодення – культура та безпека.....	148
Чичеріна Карина. Етичні аспекти використання штучного інтелекту	151
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	154

1. URL:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%96%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8_%D0%A5%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D1%96

2. URL:

https://www.google.com/search?sca_esv=bf57e34bd36a264a&rlz=1C1CAFA_enUA960UA960&q=%D1%8F%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8B%D0%B9+%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%BB+%D1%83%D0%B7%D0%BE%D1%80%D1%8B+%D0%BD%D0%B0+%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%B5&tbm=vid&source=lnms&prmd=ivsnbmtz&sa=X&ved=2ahUKEwjRtLigtbyGAxUBgv0HHYi-DK4Q0pQJegQICxAB&biw=1024&bih=651&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:706fb762,vid:2scSCv0pN_k,st:0

КОМУНІКАЦІЯ ТА ЇЇ ВИДИ

Тетяна КРАШЕНІННІКОВА

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри
міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Комунікація неодноразово була об'єктом дослідження науковців в Україні та за кордоном, серед яких можна відзначити праці: Ф. Бацевича, Д. Баранника, А. Ішмуратова, Г. Почепцова, І. Слісаренко, Т. Ковалевської, Є. Бистрицького, Р. Зимовця, С. Пролєєва, Т. Попової, В. Ліпкана та інших. Її розглядають у процесі застосування в соціології, психології, медицині, менеджменті тощо. І можна іноді зазначити, що тема є вивчена, узагальнена, відповіді – сформовані і чіткі, проте давайте спробуємо подивитися на комунікацію та її види під іншим кутом. Сприймемо види комунікації через способи її реалізації. Візьмемо за основу, що «комунікація як універсальний чинник взаємозв'язку набуває статусу носія апріорної умови колективного порозуміння, що поєднує людей» [1].

Тоді ми можемо аналізувати *комунікацію у поєднанні зі стилями уявлень спільнот* і розглядати її через призму міркувань щодо походження і поширення націоналізму, формування і створення націй, національних процесів у

суспільстві. Серед дослідників згадуємо праці Б. Андерсона, Дж. Стеварда, Дж. Франко та ін.

Комунікація і мислення. В цьому напрямку актуальними є праці Г. Почепцова, який вивчає «Військові дослідження проблем комунікації та мислення». Науковець виділяє сім сфер військової науки, де активно працює гуманітарний та соціальний інструментарій: інформаційні/психологічні операції, прийняття рішень, наративи, метафори, аналіз великих масивів інформації, антропологічні дослідження, дослідження соціальних медіа [2]. З точки зору психології, на ці процеси звертав увагу І. Каряка, А. Дайлідоніс. Щодо напрямку досліджень кліпового мислення як наслідку віртуальної комунікації висловлювалася у наукових працях О. Бойко, Г. Гич, В. Чен, А. Карапетян, В. Колобаєв та інші.

Комунікація в публічній сфері та в мас-медіа. Серед дослідників цього напрямку згадаємо таких науковців, як Г. Лассуелл, С. Соловійов, У. Шрамм, Н. Гавкалова та інші. Зосередимо увагу на цитованому вислові у публікації С. Кліфта, а саме, що інформаційні зв'язки є базовими для політичної практики комунікацій і в сукупності формують інформаційно-комунікативні системи [3]. Інтернетні ресурси як складові системи допомагають українцям правильно передавати події, що відбуваються в реальному часі, демонструвати всьому світу весь той кошмар, який відбувається на нашій території, та спільно збирати докази для покарання винних у злочинах проти народу України.

Комунікація в освіті. У системі освіти комунікативні процеси реалізуються переважно через соціальні мережі, які виконують роль сервісу для окремих індивідів і допомагають спілкуванню великих соціальних груп. Освіта спрямована на те, щоб допомогти дітям отримати знання у такий скрутний час, чим паралельно відволікає їх від страшних реалій. Також допомагає вивчити у короткий термін нові професії (військові, медичні, технічні та інші актуальні спеціальності).

Комунікація в дипломатії. На дипломатичному рівні наші політики намагаються отримати військову та гуманітарну допомогу з усього світу. Одночасно, надаючи факти страшних подій, що відбуваються на території України і пояснюючи, що чекає інші країни у випадку воєнної агресії. Саме вміння правильно використовувати міжкультурну комунікацію і допомагає дипломатичним працівникам вирішувати актуальні проблеми.

Комунікація в соціальному середовищі та соціальній сфері діяльності. Соціальний світ України нарешті починає прибирати наслідки радянського каліцтва у вихованні щодо підтримки та процвітання російської мови за рахунок приниження інших. І це стосується не лише української мови, адже народ України є багатонаціональним. Паралельно з українським суспільством очищується поступово й українська влада від проросійськоналаштованих осіб.

Комунікація через мистецтво. Такий вид комунікації зосереджує увагу на створенні нового українського культурного про шарку населення, розкриваючи його можливості та активно рекламуючи державу Україна на світовому культурному просторі.

Звичайно, що це поверхневе оприлюднення теми, проте важливо зосередитися на цих важливих видах комунікації, щоб запустити позитивний процес змін у країні.

Список використаних джерел

1. Бистрицький Є, Зимовець Р., Пролеев С. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ: Дух і Літера, 2020. 416 с.
2. Почепцов Г. Військові дослідження проблем комунікації та мислення. – Режим доступу: <https://ms.detector.media/manipulyatsii/post/4444/2013-03-31-viyskovi-doslidzhennya-problem-komunikatsii-ta-myslennya/>
3. Clift S. Putting, Pen to Paper: Electronic Democracy, Write On! 1996. URL : <https://stevenclift.com/putting-pen-to-paper-electronicdemocracy-write-on-by-steven-clift-1996/> (дата звернення: 28.12.2020)